

אחד האמצעים לעצירת עבריין הוא זיהוי לפי טביעת אצבעותיו שהשאיר במקום ביצוע העבירה. בכך עוסקים אנשי מדור טביעות

האצבעות במשטרת ישראל כעוטר אליהו בן-נחום (למטה) המשווה טביעות בכרטיסיית הענק בת מאות אלפי הטפסים

אצבע אובדנה לפושע

הערבי הוציא קופסה קטנה מ' תיקו, פנה לפקיד: 'איפה ל' חתום, אדוני?'
הפקיד הורה לו על המקום המתאים. הערבי פתח את הקופסה, הידק את אגרו דל יד ימינו לכרית ספוגה צבע סגול שהיתה בתוך הקופסה, העביר את האגרו דל אל הטופס — השאיר טביעה ברורה על הנייר הלבן, זאת היתה חתימתו. מדוע אינך נושא חותמת? 'שאל הפ' קיד, 'זה לא מלכלך.'
הערבי שלא למד קרוא וכתוב מימיו חייך: 'חותמת אפשר לזייף, יא סדיק, אבל טביעת אצבע — אף פעם.'
אילו נתבקש אותו ערבי להסביר מגיין לו בטחוננו המוחלט, לא היה מן הסתם יודע מה לומר. בכל זאת מבוססת אמר נתו על עובדה מדעית, אשר זה זמן רב הפכה אמת שאינה ניתנת לערעור. **נכס יקר-ערך**, הראשונים שהגיעו למסקנה זו היו הסינים; קיימים מסמ' כים המעידים כי כבר בשנת 650 השתמ' שו הסינים בטביעת אצבע לצורך זיהוי. מסין עברה שיטה זו ליפן, בה קיבלה תוקף חוקי.

הראשון שהחידר את השיטה לשימוש בעולם המערבי היה סיר ויליאם הרשל, מושל מחוז בנגל, הודו. פועלים וקבל' גיו הודים רבים נה' נה לקבל כסף — ו' כעבור זמן מה להכ' חיש את הדבר. הר' של הכרחה אותם ל' אשר בטביעת אצבע כל קפלת כסף או התחייבות.

אף כי שיטה זו הוכיחה את יעילותה וחכמה לאנגלים סכר' מים רבים, הצליחו כמה מן ההודים ל' התגבר עליה. כאשר סיים עובד ממשלה שלא ידע קרוא וכ' טוב, את שירותו ויצא לפנסיה, נהג להת' יצב מדי שבוע לקבל את הענקתו ותתם עליידי טביעת אצבע. התשלומים נמשכו בקביעות, עד אשר התעורר חשד בלב אחד הפקידים הגבוהים. הוא פתח בחקיר' רה וגילה כי העובד מקבל-ההענקת נפטר לפני למעלה מארבעים שנה. אך ברשות בני משפחתו עמד נכס יקר-ערך: אגרו דל משומר וראוי לשימוש שהוטבע מדי שבוע על קבלת ההענקת.

בשנת 1877 פירסם אנגלי אחר, הד"ר הנרי פולדס, מאמר על טביעות אצבעות שגילה באורח מקרי על קדרות עתיקות בשעת עבודה כרופא ביפן. הרשל קרא את המאמר ובין שני המלומדים התפתחה התקשרות הודקה סביב המדע הישן-חדש. חיש מהר נוכחו לדעת כי במדע זה טמור' נות אפשרויות רבות — בעיקר בשטח הקרימינולוגי (מדע הפשעים). אולם הצ' עותיהם לסקוטלנד י'ארד לא עשו רושם רב, בעיקר בגלל השיטות הרבים שהיו כרוכים במיון ותיוק הטביעות.

נשק. אולם משכול זה לא נשאר זמן רב. בין אלה שהתעניינו בהתכתבות הר' של ופולדס היה גם איש מדע, האנתרופ' פולוג פרנציס גאלטון. הוא חקר את ידי' עות הסינים בשטח זה, גילה כי היתה

להם שיטת מיון לפי צורת קוי הרכסים של עור האצבע. לשני סוגי הרכסים אשר לפיהם מיינו הסינים את הטביעות — רכסי לולאה ורכסי מערבולת — הוא הוסיף סוג שלישי — רכסי קשת. בשנת 1895 ביקר ריצ'רד הגרי, מפקח משטרת קלוקטה (הודו) אצל גאלטון, הפך חסיד גדול של שיטתו, הנהיגה ב' משטרת הודו. במרוצת השנים הוא שיכלל את שיטת המיון, הוסיף שלושה סוגי סידור רכסים בטביעה, הקל בכך במידה ניכרת את שיטת המיון. וכאשר נתמנה בשנת 1901 ראש סקוטלנד י'ארד הנהיג את השימוש בטביעות אצבעות כאמצעי משטרה ממדרגה ראשונה. כע' בור שלוש שנים חזרה השיטה גם למש' טרת ארצות-הברית, התפשטה מאז לכל העולם, הפכה נשק בעל חשיבות מכר' עת במלחמה בפורשים.

פזוים. לארץ-ישראל חזרה השיטה רק בשנת 1918, עם כיבוש הארץ בידי האנגלים. כיום תופס מדור טביעת ה' אצבעות (השייך למו"ח — המחלקה לזיהוי וחקר פלילי של משטרת ישראל) את אחד האולמות הגדולים ביותר בבני' ייני המטה הארצי של המשטרה. שם, בשורות ארוכות של ארונות עץ וברזל, מתויקים מאות אל' פי טפסים, עליהם טבועות אצבעותיו של כל אשר חוייב בעברה על החוק מ' או יצאו התורכים את הארץ.

לפני ארבע שנים עמדו ארונות אלה (מלבד האחרונים ש' נתחספו בינתיים) ב' מטה המשטרה המנ' דטרורית, במגרש הר' כמה בירושלים. כמה ימים לפני סיום ה' מנדט, בצאת המשט' רה הבריטית מן ה'

עיר, סגר הקציני האחראי את החדר שה' כיל את הארונות בקפדנות, מסר את ה' מפתח ללויטנט של הצבא, אחראי ל' שמירה. ב'14 למאי עזב האנגלי האחרון את ירושלים ומגרש הרוסים היה למטרה צבאית מספר 1. בשורת הכובשים הרא' שונים נכנסו שני קציני משטרה ישרא' ליים (אריה נפתלי וצבי זנדברג). מטרי' תם: החדר שהכיל את הטביעות. אולם משרצו להוציא את הארונות מן הבירה המופגזת נתברר כי אין כל קשר עם החוק. הם חיפשו מקלט ארעי מפני הפ' גזים הערביים, הוציאו את הארכיון מן הבית מכוסה הרעפים למרתף עמוק כש' נהגי השיירה האחרונה שנשארו תקועים ב'ירושלים משמשים סבלים. בהפוגה ה' ראשונה הועברו הארונות לתל-אביב כשבתוכם תיקים של מאות אלפי עבריי' נים — לרבות ערבים אשר הדאגה לטי' פול בהם נמצאת עתה בידי משטרות הארצות השכנות.

תוך רבע שעה. במדור טביעות האצבעות מתנהלות שתי פעולות: הש' וואת טביעת